

Tysk på flere niveauer Af Stefan Polke

Det uensartede indgangsniveau til gymnasieskolens tyskundervisning sætter undervisere landet over på en hård prøve. Nogle elever har nydt to års tyskundervisning, andre op til fire, inden de begynder med tysk fortsættelsesprogram i gymnasiet. Lærerne på Greve Gymnasium har over 10 års erfaring med niveaudelt undervisning på B-niveau.

Undervisningsdifferentieringen, hvor eleverne screenes og omfordeles i tre overordnede niveauer, rummer både fordele og ulemper, og vi har gjort os en del erfaringer.

Screeningen

Samtlige elever, der vælger tysk på B-niveau, får tilsendt et brev, der orienterer forældre og elever om vores niveaudeling. De første fire lektioner screener tysklærerne eleverne mundtligt og skriftligt. Den skriftlige test på 80 minutter spotter ordforråd, tekstfor-

ståelsen og basal grammatik. Eleverne må kun anvende et uddelt grammatikark som eneste hjælpemiddel under prøven. Den mundtlige prøve består af en individuel samtale om et lærervalgt billede. Samtalen varer ca. fem minutter og har til formål at teste elevens kommunikationsevner og mundtlige sprogferdighed.

Den skriftlige test med dens pointsystem tæller mest i placering af eleverne i et bund-, et top- og et til to midtehold. Vi forsøger altid at rette screeningen hurtigt, for at eleverne indenfor kort tid kan komme på deres niveaudelte hold. Tysklærerne på Greve Gymnasium har planer om at udvikle en elektronisk screening, hvor maskinen automatisk retter og finder pointtal, hvilket ville fjerne det slidsomme korrekturarbejde.

Fordele og ulemper

Eleverne og tysklærerne er generelt tilfredse med den niveaudelte tysk-

Stefan Polke underviser i tysk og dansk på Greve Gymnasium.

undervisning, fordi den i høj grad letter den daglige undervisning. Især fraværet af de meget fagligt dårlige elever på midterholdene og topholdet er en let-else. Det er afgjort nemmere med ordningen at lodde niveauet med henblik på tekstvalg, didaktiske strategier etc. Langt de fleste opfatter det som givende, at det faglige samarbejde er centreret omkring elever på nogenlunde samme niveau. En opfattelse, der især stortrives på bundholdet. Her arbejder tysklæreren oftest med simple og målrettede øvelser, hvor det legende og elevaktiverende for alvor kommer ind i billedet: situations-, rollespil, etc. Mens det i højere grad er muligt at gennemføre klassesamtaler på tysk i længere tid på topholdet.

Mytedannelser om de nemme skriftlige opgaver på især bundholdet og de høje karakterer på topholdet hælder lidt malurt i bægret. Vi bestræber os derfor på at give eleverne enesartede skriftlige opgaver på alle tre niveauer. En midtvejstest til alle hold er med til at skabe et mere sikkert vurderingsgrundlag. Alle elever får udleveret et spørgeskema i forbindelse med screeningen, hvor eleverne reflekterer over deres faglige standpunkt. Langt de fleste elever rammer plet i forhold til deres placering i de tre overordnede niveauer, hvilket sandsynligvis styrker ordningens troværdighed endnu mere.

Muligheden for holdskifte

Desuden er det muligt at skifte hold, når læreren vurderer, at et skift vil være hensigtsmæssigt. Eleven skal aflevere en skriftlig ansøgning, og der kan kun skiftes ved sommerferien. Dette kan komme på tale, hvis eleven har flyttet sig fagligt i positiv eller negativ retning. Muligheden for skiftet har været med til

at dæmpe op for brok fra de ganske få elever, der føler sig fejlplaceret. Ingen elev har dog indtil videre skiftet hold. Muligheden for holdskift, mere ensartede skriftlige opgaver, midtvejstest og en bedre italesættelse af den niveaudelte tyskundervisning har forbedret ordningen, hvilket fremgår af de sidste års elevevalueringer. Især italesættelsen af, at ordningen "kun er en grovsortering" har afmystificeret den en del.

Det tager et stykke tid at rette screeningerne og få eleverne delt ind på de enkelte sproghold. Arbejdet er absolut umagen værd, da vi langt hen ad vejen undgår de helt store udfordringer med hold, der svinger meget i niveau. Og så er der mange gode historier forbundet med ordningen.

Bund, midte og top

Mange på bundholdet rykker fagligt og udnytter deres selvvalgte sprogchance langt bedre, end hvis de hurtigt blev hængt af ikkeniveaudelte hold. Topholdet består for det meste af resourcestærke elever, der får gode karakterer i de fleste fag og som er velegnede til årlige, krævende udvekslingsrejser. Vi har de sidste to år droppet, at niveaudele midterholdene. Ordningen er i forvejen lidt elitær, og vi vil ikke udfordre Janteloven mere end højst nødvendigt. Tysklærerne på Greve Gymnasium skiftes til at undervise på de forskellige niveauer. Flere års fast undervisning af bundholdene trækker tænder. Alle lærere skal trænes i at undervise på alle niveauer, hvilket også gælder fordeleingen af A-niveau hold.

Niveaudelt tyskundervisning er *Alles im allem nicht schlecht*.